

alapuló tanuláson és a tehetséggondozáson van;

- Csökkent a lexikális tudásanyag mennyisége.

A reform célkitűzései között szerepel még:

- A szakképzési kínálat bővítése;
- Az érettségi megszerzésének lehetősége a hároméves szakképesítést biztosító iskolák végzősei számára;
- A pedagóguspálya presztízisének növelése;
- A pedagógusok továbbképzési rendszerének hatékonyabbá tétele.

Az oktatási reformmal kapcsolatban kritikus vélemények is megjelentek, de a reform sikerességét igazolják a folyamatosan javuló PISA eredmények is. 2000-ben pl. az eredmények a szlovákiai eredményekhez hasonlóan jóval az OECD országok átlaga alatt volt. Az utolsó (2012-es) felmérésben viszont Lengyelország már az első 15 ország között szerepelt mindhárom műveltségi területen (szövegértés, matematika, természettudományok).

A reform természetesen még nem fejeződött be. Folyamatosan módosítják és finomítják az oktatás szabályozását.

Befejezésül még megjegyezzük, hogy írásunknak nem célja a reform teljes folyamatának a bemutatása. Az oktatási szerkezetváltás olyan elemeit helyeztük fókuszba, amelyek a felvidéki magyar pedagógusok számára is érdekesek és tanulságosak lehetnek. Ilyenek pl. az alapozó képzés meghosszabbítása, a központi tantervek háttérbe szorítása, a helyi tantervek megerősítése, a lexikális tudás mennyiségének csökkentése, a problémamegoldó oktatás preferálása, iskolaközpontok létrehozása stb.

Felhasznált irodalom

- Velkey, K. 2015: *A lengyel oktatási reform a PISA vizsgálatok tükrében*. In: *Iskolakultúra*, 25. évf., 2015/4. szám
- *Lengyelország oktatási reformjai. 2014. Nemzetközi tanulmányok*. (www.oktatas.hu/koznevelo/projektek)
- *A lengyel rendszer is példaként szolgálhat Caplovičnak. 2012* (www.bumm.sk/oktatás)
- Setényi, J. 2010. *Egy tanulmány a lengyel csoda nyomában* (www.oktpolcafe.hu)
- Radó Péter. 2010. *Egy fontos bejegyzésről és a lengyel csodáról* (www.oktpolcafe.hu)

Számel Petra

A nyitrai KeTK Közép-európai Kultúrák és Nyelvek Intézetének doktorandája, Bősön él, szamelpetra@freemail.hu

S. Horváth Géza:
Testiség és nyelvi tapasztalat
Mihail Bahtyin irodalomelméletében.

A megtestesüléstől a groteszk testig

S. Horváth Géza a magyarországi Pannon Egyetem Irodalom és Kultúratudományi Intézet docense. Az ELTE Bölcsészettudományi Karán végzett, s később doktori tanulmányait is ugyanitt fejezte be (irodalomtudományból). Kutatási területe a 18-19. századi európai regény történeti és elméleti poétikája, valamint többek között Dosztojevszkij regényművészete, illetve Mihail Bahtyin munkássága.

A kötet egy sorozat (Universitas Pannonica) része – a Pannon Egyetem és Gondolat Kiadó együttműködésének eredménye. A kezdeményezés célja a Pannon Egyetem tudományos sokszínűségének bemutatása volt. A sorozatban elsősorban a humántudományok részesülnek előnyben, illetve azok kutatási eredményeinek prezentálása. Az érintett szakterületek többek között az antropológia, nyelvészet, irodalom, kultúra, nevelés, színház, történet és politikatudomány. A szerzők és szerkesztők célja nem csupán a tudományos igények kielégítése, hanem egy életszerű publikáció kiadása, amely formájában és terjedelmében túlmutat egy tudományos folyóirat korlátain. S. Horváth Géza munkája előtt eddig huszonnégy különféle témájú könyv jelent meg a sorozat részeként.

A körülbelül 120 oldalnyi terjedelmű könyvecske (kis méretű „zsebkönyv”) négy fő fejezetre oszlik: I. A megtestesülés ontológiája: az „esemény halandó teste”, II. A hős teste: a külső és a belső test, III. A szó teste: artikuláció, alkotás, befogadás, IV. A groteszk test a regényben.

M. Bahtyin esetében is beszélhetünk egyfajta testkonceptióról, bár

nála a testiség problémája elválik a „materialitástól”. A szerző a bevezetőben a tanulmány egyik módszertani hozadékaként az bahtyini életmű „ki-bontakozó, alakuló egységben” való szemléletét jelöli meg, az esetleges következetlenségek kiiktatásától mentesen. Az első fejezet a bahtyini ontológiát boncolgatja (véleménye szerint „a létezés egyedi, egyszeri és visszafordíthatatlan”). Olyan kulcsfogalmak kerülnek tárgyalásra, mint a *cselekvésaktus világnak fenomenológiája, átélés / élmény / esemény, morális intenció, a valóság realizálása, az én egyedi személyes léte, a cselekvő tett, intonáció, tónus, stb.* Természetesen szó esik Bahtyin-, illetve a Dosztojevszkij-regények viszonyáról. A hős teste: a külső és a belső test című passzus a bahtyini szemlélet szerinti ismeretelméleti megközelítésre fókuszál. Teret kap továbbá a középkori paródia, a test groteszk felfogása (Rableais-monográfia, karneváli kultúra), pontosabban a témával kapcsolatos elméletek vizsgálata és magyarázata. A kötet összefoglalójában a szerző elméleti szempontból Bahtyin egyik legfontosabb eredményeként a „dialógus hermeneutikájának megnyitását tartja a szimbolikus formák világa felé”. Véleménye szerint az egész bahtyini neveléskultúra lényege annak kultúrateremtő potenciáljának felismerésén alapszik.

Ami a felhasznált irodalmat illeti, rendkívül gazdag, mely a filozófia, irodalomelmélet és nyelvészet területeit egyaránt magába foglalja. Nem csupán a magyar szerzők képviseltetik magukat, hanem orosz, francia valamint angol szakirodalmat is találunk a feltüntetett példányok között.

